

Nr 1967

av herr Jonasson m. fl.

med anledning av propositionen 1975:32 om återvinning och omhändertagande av avfall.

När ett program för återvinning av avfall fastställs, måste grunden vara resurshushållning. Det gäller inte enbart att se till själva avfallet och vad som kan göras med detta utan en helhetssyn måste finnas. De åtgärder som sätts in för avfallshantering och återvinning måste ligga i linje med denna helhetssyn.

För en resurshushållning är det nödvändigt att utveckla produktionsprocesser och konsumtionsmönster som mer är anpassade till naturens kretslopp och som bygger på återanvändning av material i stället för den nu rådande principen: råvaruförbrukning-avfallsproduktion.

Regeringens förslag i propositionen 1975:32 om återvinning och omhändertagande av avfall är i många stycken ett ambitiöst program. Detta gäller särskilt för hushållsavfall och kemiskt avfall. Den allvarligaste bristen är att inget samhälleligt program formuleras för industrins övriga avfall. Det är betydande mängder som det rör sig om och som vida överträffar hushållsavfallet. En annan anmärkning är att resonemanget och förslagen till åtgärder är alltför koncentrerade till en centraliserad avfallsseparation. Denna hopsamling av flera olika typer av avfall för separation kräver stora mängder energi och resurser. Arbetet borde inriktas på en decentraliserad avfallshantering, kombinerad med åtgärder för att minska avfallsmängderna.

Industriavfall

Industriavfallet berörs i propositionen. Det är däremot enbart för det kemiska avfallet som förslag lämnas. Huvudmålsättningen för industriavfallet är att avfallsproducenten, dvs. företaget, har förstahandsansvaret för avfallet. Det är emellertid väsentligt att samhället stimulerar till en alltmer sluten process i industriföretagen. Det avfall som uppkommer inom industrin skall återvinnas internt. Industriavfallet uppgår till ca tre gånger hushållsavfallets vikt.

Det finns stor anledning att redan nu stimulera återvinning av industriavfall. Vi bör snabbt få metoder för återvinning utvecklade. Detta är betydelsefullt för resurshushållningen. Samhället måste också stimulera till åtgärder för att ändra processer så att en minskning av resursanvändningen och av avfallsmängderna sker. Det finns redan i dag förutsättningar för ett stimulansprogram. Detta bör kombineras med utredning i enlighet med centerns förslag i partimotionerna 1975:1612

angående en hushållningsplan för naturresurser och 1975:J 535 angående ökat anslag till miljövardeforskning m. m.

Hushållsavfall

Förslagen till åtgärder för återvinning av hushållsavfallet är i huvudsak bra. Den särskilda avskiljningen av pappersavfall i hushållen är riktig. För glas måste en huvuduppgift vara att i ökad utsträckning utnyttja returglas. Det borde också vara möjligt att relativt snart få en särskild uppdelning av skrot i hemmen. Departementschefens förslag innebär en alltför stark betoning av en centraliserad avfallsseparering. Försök och stimulans till en minskning av avfallsmängderna samt ytterligare försök med olika metoder för separering i hemmen är värdefulla.

Vid en avvägning mellan separering av avfall i hemmen och en centraliserad hopsamling av avfall med efterföljande separering måste bl. a. en energiekonomisk analys genomföras.

Det finns anledning att, främst som en övergångsåtgärd, uppmuntra kommunerna till att på någon eller några platser ha behållare för uppsamling av glas och plåt eftersom allt fler människor frivilligt vill hjälpa till med återvinning av avfall. På samma sätt bör försöksverksamhet kunna bedrivas, där återvinning stimuleras genom att viss ekonomisk ersättning utgår för de avfallsprodukter som sorteras ut för särskild återvinning.

Kemiskt avfall

För kommunerna kan det vara svårt att ha tillräcklig sakkunskap för behandling av det kemiska avfallet. En samordning mellan kommuner samt departementschefens garantier för att enskilda kommuner alltid skall ha möjlighet att lämna allt insamlat avfall till det nyinrättade behandlingsföretaget skapar förutsättningar för en fungerande kommunal renhållningsverksamhet även på detta område. Vi förutsätter att både naturvårdsverket och instanserna på länsplanet hjälper kommunerna med råd och anvisningar.

Vi hälsar med tillfredsställelse de föreslagna ändringarna i lagen om hälso- och miljöfarliga varor, genom vilka bl. a. återvinning, oskadliggörande, långtidsförvaring kan föreskrivas. Vi har den förhoppningen att man med denna lagändring får bättre förutsättningar att komma till rätta med bl. a. utsläpp av det slag som förekommer från Rönnskärsverken utanför Skellefteå.

Reningsverkens restprodukter berörs också i propositionen. Det hänvisas till naturvårdsverkets och socialstyrelsens arbete med att utforma anvisningar på detta område. Vi hälsar detta med tillfredsställelse och vill betona vikten av att detta arbete snabbt slutförs, bl. a. för att komma till rätta med tungmetallresterna. Rötslammet kan då få ett

betydligt mer vidsträckt utnyttjande och ökad betydelse som jordförbättringsmedel.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen bifaller propositionen 1975:32 angående återvinning och omhändertagande av avfall,
2. att riksdagen hos regeringen anhåller om förslag till stimulansåtgärder för återvinning av industriavfall.

Stockholm den 1 april 1975

BERTIL JONASSON (c)

KERSTIN G. ANDERSSON (c)
i Hjärtum

FILIP JOHANSSON (c)
i Holmgården

ARNE PERSSON (c)
i Heden

ALMA OLSSON (c)
i Helsingborg

ERIK JOHANSSON (c)
i Hällsta

MÄRTA FREDRIKSON (c)